

Van Lennepstraat 2: Nathan de Vries en Heintje de Vries-Leverpoll

Nathan en Heintje stammen allebei uit kinderrijke gezinnen in de Achterhoek. Nathan is in 1872 geboren in Neede, Heintje in 1878 in Borculo. Nathan neemt de veehandel van zijn vader over. Dat hij onder de boeren vertrouwen geniet, blijkt wel uit zijn werk als verzekeringstaxateur van vee.

In 1901 trouwen Nathan en Heintje in Heintjes woonplaats Borculo. Ze gaan in Lochem wonen waar hun acht kinderen geboren worden, van wie er twee vroeg overlijden. Nathan en Heintje zijn religieuze Joden en voeden hun kinderen op in de Joodse tradities. Ze zijn dan ook actief in de ongeveer 100 zielen tellende Joodse gemeente van Lochem. Nathan is jarenlang voorzitter van de *Gewre Talmoed Thora*, de vereniging voor bijbelstudie. Heintje zamelt in 1922 geld in voor de slachtoffers van de pogroms in Ukraine. In de jaren dertig is zij presidente van *Bigdei Koudesj*, de vereniging die de rituele voorwerpen in de sjoel beheert. Ook buiten strikt Joodse kring spreekt haar sociale hart. Van 1923 tot 1935 is zij lid van de gemeentelijke commissie tot wering van het schoolverzuim.

Nathan en Heintje lijken een rustige oude dag in Lochem tegemoet te gaan, maar door de oorlog verandert alles. Hun jongste dochter Alie en haar man Lex Vleesblok wonen in Zwolle in de Van Lennepstraat 2. In de zomer van 1942 komen zij in dienst van de Joodse Raad: Alie als sociaal werkster, Lex als inkoper van kleding bij de Joodse Centrale voor Beroepsopleiding. Het zijn functies die recht geven op een Sperre. Een Sperre is een - naar achteraf blijkt tijdelijke - vrijstelling van tewerkstelling in het oosten, zoals de bezetter de deportaties eufemistisch aanduidt.

Alie en Lex halen begin 1942 Nathan en Heintje uit Lochem naar Zwolle. Hun verblijf aan de Van Lennepstraat duurt echter maar kort. Eind 1942 moeten Lex en Alie eind 1942 verhuizen naar Amsterdam. Voor Nathan en Heintje weten zij ontheffing te krijgen van het verhuisverbod voor Joden zodat zij kunnen meeverhuizen naar Amsterdam.

Hier komt Nathan op de valreep nog als sociaal werker in dienst van de Joodse Raad. Het betekent slechts kort uitstel. De bezetter trekt steeds meer Sperres in en op 25 mei 1943 worden Nathan en Heintje naar Westerbork gedeporteerd. Nathan probeert nog op de Palestinalijst te komen om geruild te kunnen worden tegen Duitse geïnterneerden in Palestina, maar dat mag niet

baten. Op 23 juli 1943 worden Nathan en zijn vrouw Heintje vermoord in de gaskamers van Sobibor, 75 en 70 jaar oud.

Alie en Lex overleven in onderduik.

Piet den Otter